گزارش روز

بازاریابی با برند یونسکو

فریبا نباتی

در حالی که پرونده «غارهای پیش از تاریخ دره خرم‌آباد» به عنوان بیست‌ونهمین اثر ایران در فهرست میراث جهانی یونسکو به ثبت رسید، نگاه‌ها به آینده ثبت «قلعه الموت» دوخته شده است؛ اثری که ممکن است ایران را صاحب سی‌امین میراث جهانی کند. اما این ثبت‌ها فقط افتخاری فرهنگی‌اند یا فرصتی برای حفظ میراث ایران و توسعه گردشگری؟

در چهل‌وهفتمین اجلاس کمیته میراث جهانی یونسکو که جمعه ۲۰ تیرماه در مقر این سازمان در فرانسه برگزار شد، پرونده «غارهای پیش از تاریخ (پارینه‌سنگی) دره خرم‌آباد» با تأیید اعضا در فهرست میراث جهانی ثبت شد. به این ترتیب، ایران با ۲۹ اثر ثبت‌شده جایگاه خود را در میان کشورهای دارای بیشترین میراث جهانی تثبیت کرد. این غارها شامل کلدر، یافته، کنجی، گیلوران، قمری و پناهگاه صخره‌ای گرارجنه هستند و شواهدی از زندگی انسان‌های نئاندرتال با قدمتی بیش از ۶۰ هزار سال در دل خود دارند. این ثبت در حالی انجام شد که ایران در انتظار ثبت قلعه الموت، اثر سی‌ام خود نیز نشسته است.

مهسا مطهر، کارشناس گردشگری، در گفت‌وگو با «شرق» درباره اثرات ثبت جهانی چنین آثاری بر فرایند حفاظت و گردشگری کشور می‌گوید: «ثبت جهانی یک اثر، میزان حساسیت نسبت به آن را افزایش می‌دهد. وقتی جامعه محلی به یک اثر حساس می‌شود، مطالبه‌گری برای حفاظت و مراقبت از آن بالا می‌رود. این حساسیت می‌تواند حتی از بودجه‌های اختصاص‌یافته مهم‌تر باشد».

او معتقد است صرف‌نظر از حمایت مستقیم یونسکو، دولت‌ها نیز با ثبت جهانی یک اثر، آن را وارد چرخه اهمیت و توجه می‌کنند. همین چرخه باعث می‌شود که حفظ و مراقبت از آثار در اولویت قرار بگیرد.

مطهر به نکته مهمی اشاره می‌کند که شاید کمتر مورد توجه قرار گرفته باشد: «وقتی تعداد آثار ثبت جهانی افزایش پیدا می‌کند، حساسیت در مناطق مختلف کشور نیز بیشتر می‌شود. مردم وقتی می‌بینند اثر شهر یا روستایشان در فهرست جهانی قرار گرفته، خودشان پیگیر حفاظت و نگهداری می‌شوند».

او ادامه می‌دهد: «فرض کنید ۱۰ اثر ثبت جهانی داریم، یعنی ۱۰ منطقه با حساسیت بالا داریم. حالا اگر این تعداد به ۳۰ برسد، در ۳۰ نقطه کشور مردم نسبت به میراث فرهنگی آگاه‌تر و مسئول‌تر می‌شوند. حتی بعضی مناطق که هنوز ثبت نشده‌اند ولی در فهرست انتظار هستند، همین حالا جامعه محلی‌شان دچار انگیزه و مطالبه‌گری شده است». یکی از مهم‌ترین ابعاد ثبت جهانی، اثر آن بر گردشگری و تصویر بین‌المللی از یک کشور است. به باور کارشناسان، این نوع ثبت‌ها نه‌تنها ارزش حفاظتی آثار را بالا می‌برند، بلکه می‌توانند به اهرمی مؤثر در بازاریابی گردشگری ایران نیز تبدیل شوند. اما چگونه؟ این مدرس گردشگری در پاسخ به این سؤال می‌گوید وقتی یک اثر وارد فهرست یونسکو می‌شود، انگار یک بسته بازاریابی قدرتمند برای آن طراحی شده: «سایت یونسکو، رسانه‌های بین‌المللی و گردشگران حرفه‌ای همه به این فهرست توجه دارند. مخصوصا آثاری که جلوه بصری دارند، می‌توانند گردشگران زیادی را جذب کنند». مطهر اشاره می‌کند که در سال‌های اخیر، تقریبا هر سال یک اثر ایرانی در فهرست جهانی ثبت شده و این نشان‌دهنده تسلط بیشتر کارشناسان ایرانی بر استانداردهای ثبت یونسکو است: «اینکه ما در حوزه میراث فرهنگی توانسته‌ایم پرونده‌ها را با استانداردهای بین‌المللی آماده کنیم، اتفاق خوبی است. مخصوصا در مواردی مثل کاروانسراهای ایران یا قنات‌ها که به صورت زنجیره‌ای و گروهی ثبت شده‌اند، این روند تأثیرگذاری بیشتری در معرفی کشور دارد». اما چگونه یک اثر می‌تواند وارد فهرست میراث جهانی شود؟ فرایند ثبت یک اثر در فهرست میراث جهانی، پیچیده و زمان‌بر است و باید ویژگی‌های خاصی داشته باشد. مهسا مطهر این روند را پیچیده و نیازمند مستندات تخصصی می‌داند: «یونسکو برای ثبت آثار، معیارهایی دارد. یک اثر باید یا منحصربه‌فرد باشد یا اینکه در تداوم تاریخی و فرهنگی جامعه نقش ایفا کرده باشد. این می‌تواند منظر فرهنگی، شیوه خاص زندگی، فناوری سنتی یا تعامل با محیط زیست را شامل شود». او تأکید می‌کند که ثبت جهانی فقط مربوط به آثار فیزیکی نیست و میراث ناملموس مانند موسیقی، آیین‌ها و صنایع دستی نیز می‌توانند واجد شرایط باشند، به شرطی که ارزش جهانی برجسته آنها (OUV) به‌درستی و وضوح در پرونده اثبات شده باشد.

در حاشیه اجلاس یونسکو، وزیر میراث فرهنگی اعلام کرد که فرایند ثبت جهانی منطقه الموت در مراحل نهایی قرار دارد و احتمالا قلعه الموت به عنوان سی‌امین اثر ایران در فهرست میراث جهانی معرفی خواهد شد. الموت به عنوان یکی از نمادهای تاریخی ایران، می‌تواند همانند تخت جمشید و ارگ بم، در جذب گردشگران خارجی نقش مهمی ایفا کند؛ البته به شرط آنکه زیرساخت‌های لازم برای گردشگری در آن منطقه فراهم شود.

خانواده دانش‌آموزان سمپادی می‌گویند تعدادی از سؤالات یک روز قبل از برگزاری آزمون حل شده بود

ابهام در آزمون سمپاد

رئیس سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان تأکید می‌کند هنوز مدرکی برای پذیرش تقلب به دستش نرسیده است

نسترن فرخه

«سؤالات آزمون سمپاد برای دانش‌آموزان پایه ششم به هفتم لو رفته است»؛ این روایت بسیاری از والدینی است که در مقابل ساختمان آموزش و پرورش تجمع کرده بودند. این آزمون قرار بود ۲۹ خرداد برگزار شود که به دلیل وقوع جنگ، به دهم تیرماه موکول شد، با این حال دفترچه آزمون بدون چاپ مجدد و تغییر سؤالات، در سالن‌های آزمون توزیع شد، حتی تاریخ روی دفترچه هم تغییر نکرده و ۲۹ خرداد ثبت شده بود. خانواده‌های معترض احتمال می‌دهند که در این بازه زمانی سؤالات لو رفته است. طبق صحبت‌های والدین دانش‌آموزان به «شرق»، یک مؤسسه آموزشی روز قبل از آزمون، همایشی برگزار کرده و ۱۶ سؤال آزمون را برای آنها حل کرده که حتی روز آزمون هم بعضی از همین دانش‌آموزان گفته بودند سؤالات همان‌هایی بود که روز قبل در همایش حل شده است. از طرف دیگر، هنگام تهیه این گزارش، خبرنگار «شرق» به کانال تلگرامی‌ای دست پیدا کرد که با عنوان فروش سؤالات، سؤالات آزمون سمپاد را منتشر کرده بود. با این حال تماس با این مؤسسه نتیجه‌بخش نبود، هرچند در بیانیه‌ای این موضوع را اتهامی بی‌اساس دانسته است. همچنین با اینکه مسئولیت بخشی از این موضوع بر عهده آموزش و پرورش است، تماس با سخنگوی این سازمان برای ارائه توضیحات هم بی‌نتیجه ماند. در همین زمان، خانواده‌ها در انتقاد به زیر پا گذاشتن نحوه قرنطینه سؤالات دست به برگزاری چند تجمع در مقابل وزارت کشور و آموزش و پرورش زدند که هنوز جواب مشخصی دریافت نکرده‌اند. با این حال به نظر نمی‌رسد این اعتراض‌ها به نتیجه برسد. هم‌زمان با برگزاری این تجمع، رئیس سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان به ادعای این خانواده‌های تجمع‌کننده پاسخ می‌دهد. الهام یاوری می‌گوید: «افرادی که ادعای تقلب داشتند با مسئول مرتبط سلامت آزمون جلساتی گذاشتند و مدارکشان را ارائه دادند. آنها باید تصمیم بگیرند. این مسئله در حال پیگیری توسط وزارت است».

خوشحالی تعدادی از دانش‌آموزان پس از آزمون

بسیاری از والدین از وضعیت دانش‌آموزانی می‌گویند که وقتی از جلسه آزمون بیرون آمدند خوشحال بودند که سؤالات همانی بود که روز قبل در همایش حل شده بود. مادر یکی از دانش‌آموزان که با گوش خود چنین حرف‌هایی را در محل آزمون شنیده به «شرق» می‌گوید: «پسر من در مدرسه شهید باقری جنت‌آباد شمالی آزمون داشت. یکی از دانش‌آموزان وقتی از آزمون بیرون آمد خیلی خوشحال به سمت مادرش رفت و گفت سؤالات و گزینه‌ها همان‌ها بود. حتی اسم شخصی به نام علی را آورد که در این ماجرا نقش داشته. این چیزی بود که من با گوش خودم شنیدم. بعد من پیگیری کردم که آیا آن شخص خودش طراح سؤال بوده یا نه که مشاوران فرزندم گفتند نبوده. بعد از چند روز هم اعلام شد سؤالات در همایش به دانش‌آموزان داده شده و متوجه شدم موضوع واقعیت داشته است. ما نمی‌خواهیم تمام زحمات بچه‌ها پایمان شود و در حال نامه‌نگاری هستیم تا خواسته‌هایمان به جایی برسد».

روز قبل از آزمون سمپاد از این مؤسسه با خانواده‌ها تماس گرفته می‌شود تا به همایشی بروند. مادر جوانی که فرزندش را به این برنامه نبرده از مبهم‌بودن علت برگزاری این همایش می‌گوید که حتی طبق روال، فیلم همایش را که باید منتشر می‌کردند، هنوز جایی پخش نکرده‌اند: «تا الان پسرم دو بار در این مؤسسه آزمون داده که به آن روبیک می‌گویند. یک هفته مانده به آزمون سمپاد، فرزندم در آخرین آزمون روبیک شرکت کرد که رتبه سوم تهران و ششم کشوری را به دست آورد. با این حال دو روز قبل از آزمون سمپاد، ساعت ۱۴:۳۶ با ما تماس گرفتند و گفتند با توجه به اینکه پسر شما جزء رتبه برترهای آزمون آخر مؤسسه بوده، ما از رتبه برترها دعوت کردیم تا در همایشی که فردا در مدرسه واله برگزار می‌شود شرکت کنند. این همایش در سه سانس، هشت تا ۱۰ و ۱۰ تا ۱۲ و دو تا چهار بعدازظهر بود. همچنین با نام‌بردن از اسامی دو مدرس، گفتند که آنها هم در همایش حضور دارند. در حالی که یکی از آن دو نفر اصلا مدرس نیست و اساسا روز قبل از آزمون معمولا دانش‌آموزان در هیچ برنامه و همایشی نباید شرکت کنند. حتی استادان هم بر این موضوع تأکید می‌کنند. بنابراین ما با مشورت معلم پسرم در این همایش شرکت نکردیم. بعد از آزمون سمپاد هم شنیدیم که دقیقا سؤالات هوش کلامی و هوش ریاضی در این همایش کار شده است. در حالی که پسرم همیشه جزء رتبه برترهای هر آزمونی می‌شود، وقتی از جلسه آزمون بیرون آمد گفت سؤالات سخت بوده است. ولی شاهد داریم تعدادی از دانش‌آموزان بسیار خوشحال از جلسه بیرون آمدند و گفتند بخشی از سؤالات روز قبل برای ما حل شده بود. از طرفی همیشه برای همایش‌های مختلف از ما هزینه‌هایی بین سه تا چهار میلیون دریافت می‌شود ولی این همایش بدون هزینه بود. احتمالا قصد داشتند آمار قبولی‌های مؤسسه را بالا ببرند تا سال بعد مخاطب بیشتری جذب کنند». او هم مانند سایر والدین خواستار انتشار فیلم همایش برگزارشده است: «با همه اینها ما منتظر نتیجه آزمون هستیم که هفته اول شهریور اعلام می‌شود». با توجه به تغییر تاریخ آزمون، بسیاری از والدین به تاریخ روی دفترچه اشاره می‌کنند که ۲۹ خرداد ثبت شده است. یکی از مادران از احتمال لورفتن سؤالات در همین بازه گلایه دارد و توضیح می‌دهد ناراحت زحمات فرزندش است که یک سال درس خوانده: «این آزمون قرار بود ۲۹ خرداد برگزار شود که به دلیل جنگ عقب افتاد و دهم تیرماه برگزار شد. بیستم تیرماه در گروه‌های که والدین حضور داشتند اعلام شد که مؤسسه واله روز قبل از آزمون همایشی برای دانش‌آموزان خودشان داشته که ۲۰ نمونه‌سؤال برای آنها حل کرده که ۱۶ سؤال هوش ریاضی آن در آزمون آمده بود».

گفته بودند سؤالات را حفظ کنید

یکی از والدین در مورد همایشی که این مؤسسه برگزار کرده، توضیح می‌دهد: «مؤسسه واله روز قبل از همایش با دانش‌آموزان خود تماس گرفته و از آنها خواسته قبل از آزمون سمپاد به مدرسه پسرانه‌ای در چیتگر بروند. تأکید داشته که همه در این همایش شرکت کنند. تا جایی که من می‌دانم سه گروه ۲۰ نفری شرکت کردند و در این برنامه گوشی همراه دانش‌آموزان را گرفتند و حتی نگذاشتند از کاغذ و خودکار استفاده کنند. به آنها گفته شده که فقط گوش دهند. حتی به بچه‌ها گفتند اگر نمی‌توانید یاد بگیرید، سؤالات را فقط حفظ کنید. در این همایش ۲۰ سؤال حل شده که ۱۶ سؤال در آزمون آمده است. خیلی از دانش‌آموزان وقتی از آزمون سمپاد بیرون آمدند، گفتند ۱۶ سؤال همان سؤالات روز همایش بوده که حل کردند».

ماجرای خوشحالی برخی دانش‌آموزان از تکرار سؤالات روز همایش در آزمون سمپاد، با واکنش خانواده‌ها همراه بود. پدر یکی از دانش‌آموزان تأکید می‌کند فرزندش در آزمون‌های آزمایشی همیشه جزء نفرات برتر بوده است: «خیلی‌ها شاهد بودند که دو دانش‌آموز وقتی از جلسه آزمون بیرون آمدند، گفتند سؤالات تیپ کلامی همان سؤالاتی بود که دیروز در همایش با ما کار کردند. دانش‌آموزان دیگر با تعجب جلو می‌روند تا سؤال کنند که پاسخ‌ها را از کجا می‌دانستند که والدینشان جلوی آنها را می‌گیرند تا دیگر صحبت نکنند. والدین و دانش‌آموزان دیگر هم شاهد چنین موضوعی بودند که بچه‌ها از آزمون بیرون بیایند و همین حرف را بزنند. گویا روز قبل از آزمون سمپاد، برای همایش، اجازه ندادند والدین وارد سالن شوند و دانش‌آموزان بدون دفتر و مداد به داخل راه داده شدند و برخی سؤالات آزمون همان‌جا برای آنها حل شده است. سؤالات بعد از چهار هفته وقفه بدون هیچ تغییری در آزمون ارائه شده است؛ یعنی حتی تاریخ روی دفترچه را هم تغییر ندادند. در این فاصله زمانی سؤالات لو رفته که شاید مؤسسه والا فقط یکی از مواردی باشد که سؤالات به دستش رسیده است.

یکی از مشکلاتی که وجود دارد، موضوع قرنطینه سؤالات است. طراحان سؤال در زمان جنگ از قرنطینه بیرون آمدند. از طرفی آن مؤسسه چند روز قبل از آزمون همایش برگزار کرده بود و چرا روز قبل از آزمون دوباره تماس گرفته تا دانش‌آموزان در همایش شرکت کنند؟ چون معمولا روز قبل از آزمون نباید برنامه‌ای برای بچه‌ها برگزار کرد».

هیچ مدرکی به دست ما نرسیده

در این شرایط، الهام یاوری، رئیس سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان، از خانواده‌ها خواست نگران نباشند: «سمپاد کشور در حال پیگیری مجدانه موضوع است. ما از تمام اولیا درخواست کرده‌ایم همه مستندات خود سوای از نقل‌قول‌ها و گویه‌هایی را که شنیده‌اند به مرکز استعدادهای درخشان ارائه دهند. البته نتیجه خروجی آزمون بچه‌ها نیز این مسئله قابل بررسی خواهد بود، یعنی وقتی نتایج آزمون بچه‌ها استخراج شود، می‌توان بررسی کرد دانش‌آموزانی که در این بخش بیشتر از میانگین سال‌های دیگر یا رقبای دانش‌آموز دیگر در این مرحله عملکرد داشته‌اند، در موردشان حساسیت به خرج دهیم و عمل کنیم». او ادامه می‌دهد: «فعلا تا اینجای کار هیچ دلیلی برای پذیرش تقلب به دست‌مان نرسیده است. البته در صورت اثبات تخلف، اینکه چه تصمیماتی باید گرفته شود و با متخلفان چه برخوردی باید شود، در حوزه مسئولیت سمپاد نیست». یاوری بیان می‌کند: «قول می‌دهیم با جزئیات، تمام نتایج تحلیل شود. البته این موضوع قصه امسال نیست و هر سال این مسئله عنوان می‌شود». او در پاسخ به این سؤال که روی دفترچه آزمون تاریخ ۲۹ خردادماه (زمان اول برگزاری آزمون قبل از بروز شرایط جنگی) عنوان شده هم توضیح می‌دهد: «این موارد فنی است. ما اصلا نباید وارد موضوعاتی از این قبیل شویم. فرایند آزمون امسال هم مثل سال‌های گذشته بوده است. فرایند آزمون برای نوع آزمون‌های مختلف، متفاوت است؛ یعنی قرار نیست فرایند برگزاری آزمون‌ها دقیقا مشابه هم باشد. اگر خانواده‌ها این‌قدر به مجموعه‌ای که با تمام موارد حفاظتی سؤالات را طراحی می‌کند بی‌اعتمادند، پس چرا علاقه‌مند به شرکت در این آزمون هستند؟». او می‌گوید: «سؤالات قبل از شرایط جنگی تصحیح، بسته‌بندی و قرنطینه شده و همه ملاحظات امنیتی هم رعایت شده است. به نظر من روش اثبات تقلب این‌گونه صحبت‌ها نیست، روش اثبات تقلب این است که فردی اقرار کند یا فرضا پولی جابه‌جا شده باشد یا ایمیلی، متنی یا مستنداتی منتشر شود. اینکه حالا چرا آن تاریخ درج شده، فرض بفرمایید ما تاریخ را عوض می‌کردیم، آیا مسئله تغییر می‌کرد؟ خیر».

خبر روز

صف ۷۰۰ هزار نفری «وام ازدواج» تا پایان سال

ایسنا: معاون جوانان وزیر ورزش و جوانان از پرداخت ۶۱۳ هزار فقره وام ازدواج در سال گذشته خبر داد و گفت: «در پایان سال گذشته، ۴۵۸هزارو ۴۲۳ نفر در صف وام ازدواج باقی ماندند و به‌طور کلی ۵۷ درصد از متقاضیان، موفق به دریافت وام ازدواج شدند. این در حالی است که با توجه به اضافه‌شدن متقاضیان جدید طی امسال و در نظر گرفتن ۲۷۵ همت سهمیه برای پرداخت تسهیلات قرض‌الحسنه و همچنین روند پرداخت‌های سال گذشته، پیش‌بینی می‌شود حدود ۶۰۰ تا ۷۰۰ هزار فقره وام ازدواج تا پایان امسال پرداخت شود که با ادامه روند فعلی در ثبت‌نام‌ها و پرداخت‌ها تا پایان سال، به احتمال زیاد حدود ۷۰۰ هزار نفر در صف وام ازدواج خواهند بود». علیرضا رحیمی با اشاره به وضعیت پرداختی‌های وام ازدواج گفت: «در سال گذشته ۶۱۳هزارو ۴۳ فقره وام ازدواج پرداخت شد که مجموع ریالی آن به ۲۰۴هزارو ۹۱۵میلیاردو ۵۴۲ میلیون تومان می‌رسد. همچنین در پایان سال گذشته، ۴۵۸هزارو ۴۲۳ نفر در صف وام ازدواج باقی ماندند. به عبارتی، به‌طور کلی در سال گذشته ۵۷ درصد از متقاضیان موفق به دریافت وام ازدواج شدند». بنا بر گفته معاون جوانان وزیر ورزش و جوانان، طبق آخرین آمار رسمی ارائه‌شده توسط بانک مرکزی، تا پایان اردیبهشت صف متقاضیان این تسهیلات با افزایشی چشمگیر به بیش از ۵۷۶هزارو ۶۲۸ هزار نفر رسیده است؛ البته این میزان با توجه به افزایش مبلغ وام ازدواج در ابتدای هر سال و افزایش حجم ثبت‌نام‌ها دور از انتظار نیست، اما نیازمند مدیریت بانک مرکزی در سرعت پرداخت‌های وام ازدواج است تا از حجم زیاد درصف‌ماندگان کاسته شود. رحیمی در ادامه به وضعیت پرداختی‌های وام ازدواج در سال ۱۴۰۴ پرداخت و گفت: «طبق اعلام بانک مرکزی، از ابتدای سال جاری تا ۱۷ خرداد، ۹۱هزارو ۱۹۱ فقره وام ازدواج به ارزش (۳۰هزارمیلیاردو ۵۵۰ میلیون تومان) پرداخت شده که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل، پرداخت این تعداد وام نشان‌دهنده جهشی ۳۲درصدی در عملکرد بانک‌هاست که گویای تمرکز و اولویت شبکه بانکی بر اجرای تکالیف حمایتی در حوزه ازدواج جوانان است». او افزود: «با توجه به اضافه‌شدن متقاضیان جدید در سال ۱۴۰۴ و در نظر گرفتن ۲۷۵ همت سهمیه برای پرداخت تسهیلات ازدواج، فرزندآوری و سایر وام‌های قرض‌الحسنه، در سال ۱۴۰۴ و با در نظر گرفتن روند پرداخت‌های سال گذشته، پیش‌بینی می‌شود حدود ۶۰۰ تا ۷۰۰ هزار فقره وام ازدواج تا پایان امسال پرداخت خواهد شد. با ادامه روند فعلی در ثبت‌نام‌ها و پرداخت‌ها در پایان سال جاری، به احتمال زیاد حدود ۷۰۰ هزار نفر در صف وام ازدواج خواهند بود».

جدول ۵۰۹۸ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- بهره‌بردن- از مباحث ریاضی- بنابر این ۲- نگاه خیره- طناب- چراغدان ۳- ایستادگی در برابر دشمن- از راه‌های انتقال گرما- حیوانی که در طول عمر خود آب نمی‌نوشد ۴- شاعر یوش- بزرگ‌ترین ذخایر نفت آفریقا در این کشور است- خطی در دایره ۵- پژواک- لطافت- بی‌احساس ۶- پیش‌نویس- مرگ- بندری در هندوستان ۷- قتلگاه- از محلات شمال تهران- ایشان ۸- عادت- چیره‌دستی- بصیرت- حرص و طمع ۹- شیره درخت- گندمگون- از وسایل حمل‌ونقل درون‌شهری ۱۰- شیرینی خامه‌ای لوله‌شده- پرهیزکار- از نام‌های خداوند ۱۱- فرستاده خدا- پارسای دیرنشین- همسر حوا ۱۲- نوعی آینه- روز عرب- تشکر فرانسوی ۱۳- این رگ دارای بیشترین ضخامت دیواره است- لازم- ضعف و سستی ۱۴- آرایش- الکل سفید- خدای درویش ۱۵- خمیدگی کاغذ- چاقوی آشپزخانه- روزی‌اش را در دریا جست‌وجو می‌کند.

عمودی:

۱- شلوغی- عدد حاصل از تقسیم یک عدد بر عدد دیگر ۲- گذشته- لباس سنتی زنان ژاپنی- بحر ۳- فیلم کوتاه برای معرفی فیلم دیگر- آلبومی با آواز علیرضا افتخاری ۴- غیراصلی- وسیله اندازه‌گیری اختلاف پتانسیل- از سبک‌های عامه‌پسند موسیقی بعد از جنگ جهانی دوم ۵- حرف ندا- برگزیده- نوعی سنگ آذرین دگرگون‌شده ۶- عمامه- باردار ۷- مرغ سعادت- تمرین- برقرار و پابرجا ۸- عصاره لیموترش- مجموعه قواعدی که برای ایجاد نظم وضع می‌شود ۹- سکرتر- شبه‌جزیره‌ای در جنوب غربی اروپا- اسب چاپار ۱۰- رقیب فالوده- به درستی که ۱۱- فرمانبرداری و اطاعت- فاکس- صوت شگفتی ۱۲- برس چارپایان- خدمتکار- پایینی ۱۳- جست‌وجوکردن- نقل حدیث ۱۴- صفحه‌ای که نقاش رنگ را روی آن مخلوط می‌کند- ارمغان- شاعر معیری ۱۵- فیلمی ایتالیایی به کارگردانی جوزپه تورناتوره- غیرحرفه‌ای

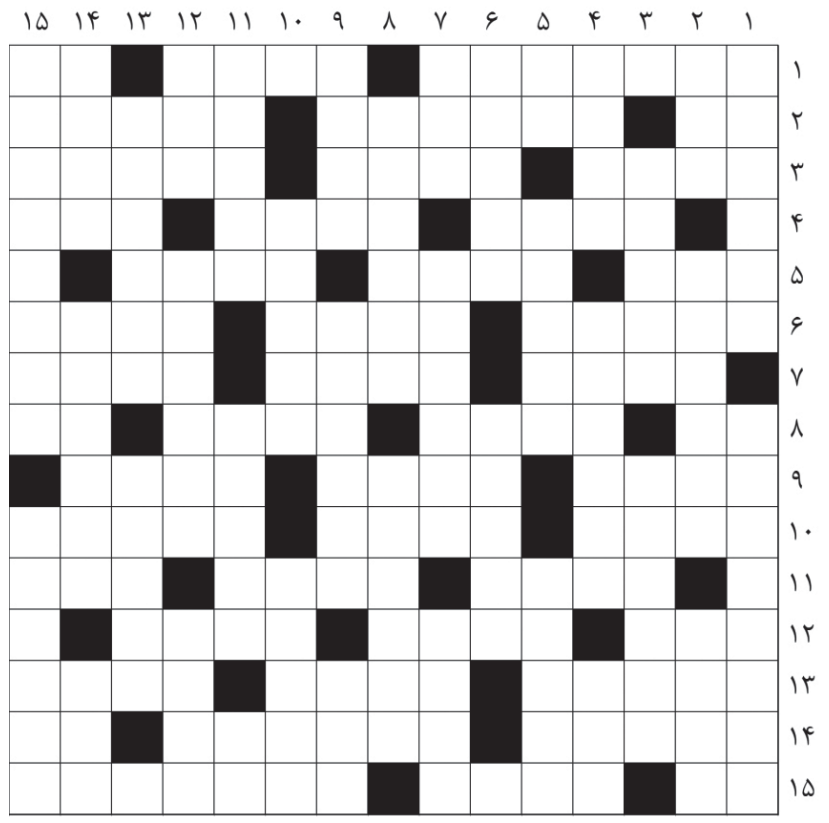

حل سودوکو ۴۰۹۳

۷	۹	۳	۴	۶	۵	۲	۸	۱
۲	۸	۶	۳	۱	۹	۵	۴	۷
۵	۴	۱	۲	۸	۷	۶	۹	۳
۴	۱	۵	۹	۲	۸	۷	۳	۶
۸	۳	۷	۱	۵	۶	۹	۲	۴
۹	۶	۲	۷	۳	۴	۱	۵	۸
۶	۲	۹	۸	۷	۳	۴	۱	۵
۳	۷	۴	۵	۹	۱	۸	۶	۲
۱	۵	۸	۶	۴	۲	۳	۷	۹

۳	۷	۶	۱	۲	۴	۹	۵	۸
۲	۹	۴	۸	۳	۵	۱	۶	۷
۱	۵	۸	۹	۷	۶	۲	۴	۳
۸	۳	۵	۴	۱	۷	۶	۹	۲
۶	۲	۱	۳	۹	۸	۴	۷	۵
۹	۴	۷	۵	۶	۲	۳	۸	۱
۴	۱	۲	۷	۵	۹	۸	۳	۶
۷	۶	۹	۲	۸	۳	۵	۱	۴
۵	۸	۳	۶	۴	۱	۷	۲	۹

حل جدول ۵۰۹۷

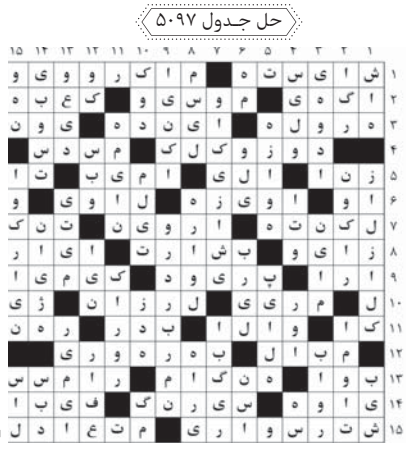

سودوکو سخت ۴۰۹۴

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

	۹		۴	۲		۳		
۸					۶			
		۷	۵	۱				
	۲	۳					۱	۶
۴				۳				۲
۷	۱					۸	۴	
				۴	۳	۲		
			۹					۸
		۶		۷	۱		۵	

سودوکو ساده ۴۰۹۴

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

			۵	۶	۸			
۲	۸						۵	۶
			۳			۴	۸	
۵	۷	۸	۱				۹	
۳								۲
	۲				۳	۷	۶	۸
	۴	۲			۹			
۸	۹						۲	۷
			۲	۸	۱			